

Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Smittskydd Värmland	Version 33	Antal sidor 7
Dokumentägare Monika Carlson Hygiensjuksköterska	Fastställare Andreas Harling Bitr. smittskyddsläkare	Giltig fr.o.m. 2024-01-11	Giltig t.o.m. 2026-01-10

Covid-19 - rutiner för särskilt boende / korttidsboende / ordinärt boende

Gäller för: Kommunal vård och omsorg

Innehåll

Var ska rutinen tillämpas	2
Smittvägar och inkubationstid.....	2
Smittsamhet	2
Personal	2
Skyddskläder och personlig skyddsutrustning	2
Arbete inom två (2) meter från patient	2
A: Dag 0–7 från symtomdebut tills smittfriförklarad	2
B: Från dag 8 tills smittfriförklarad	3
Skyddsåtgärder vid aerosolbildande arbetsmoment	3
Skyddskläder och personlig skyddsutrustning – avklädning.....	3
Avliden patient.....	4
Rutiner särskilt boende/korttidsenhet.....	5
Patient	5
När det är svårt att separera en patient på eget rum.....	5
Exponerad medpatient.....	5
Besök till smittsam patient.....	5
Mathantering och disk	5
Tvätt.....	5
Avfall.....	5
Städning.....	5
Daglig städning	5
Slutstädning – rum/lägenhet	6
Rutiner ordinärt boende.....	7
Patient	7
Mathantering och disk.....	7
Tvätt.....	7
Avfall.....	7
Städning.....	7

Var ska rutinen tillämpas

Denna rutin ska användas hos patienter med covid-19 och omfattar kommunal verksamhet oavsett organisation där det bedrivs vård och omsorg. Exempel på verksamheter där det bedrivs vård och omsorg är särskilda boenden, korttidsenheter och inom hemtjänsten.

Även personer inom andra kommunala verksamheter till exempel boendestöd, LSS-bostäder, personlig assistans, dagliga verksamheter med flera kan omfattas av denna rutin och inkluderas i begreppet patient.

Smittvägar och inkubationstid

SARS-CoV-2 smittar i första hand vid nära kontakter mellan personer genom droppar från luftvägarna. Kontaktsmitta kan också förekomma. Inkubationstiden varierar mellan 2–14 dagar, oftast 2-4 dagar.

Smittsamhet

Se [smittskyddsläkarnas smittskyddsblad Covid-19, läkarinformation](#).

Personal

Vid all vård av patienter är basala hygienrutiner av största vikt. Användning av skyddskläder och personlig skyddsutrustning blir en komplett helhet först när de används tillsammans med de basala hygienrutinerna.

Personalen behöver inte byta arbetskläder efter arbete med patient med covid-19 under förutsättning att basala hygienrutiner följs. Minimera om möjligt antal personal runt patienten.

Skyddskläder och personlig skyddsutrustning

Arbete inom två (2) meter från patient

- Patient med symtom – se information i rutorna A respektive B nedan.
- Patient utan symtom provtagen i smittspårning eller screening – se ruta B.

A: Dag 0–7 från symtomdebut tills smittfriförklarad

1) Andningsskydd (FFP2/FFP3) + visir/skyddsglasögon
<ul style="list-style-type: none">
- Vid enstaka, kortvariga vårdnära moment används munskydd klass IIR i stället för andningsskydd, se ruta B nedan.
- Observera att flertalet av andningsskydden inte är vätskeresistenta. De behöver då användas tillsammans med heltäckande visir.
- Se INS-16614 Andningsskydd – Så här använder du andningsskydd
2) Plastförkläde utan ärm eller långärmat plastförkläde
<ul style="list-style-type: none">
- Plastförkläde utan ärm är tillräckligt förutsatt att underarmar desinfekteras efter avslutat arbetsmoment.
- Långärmat plastförkläde rekommenderas vid risk för kraftig förorening av arbetskläder eller underarmar (enligt basala hygienrutiner).

B: Från dag 8 tills smittfriförklarad (eller patient utan symtom provtagen i smittspårning/screening)

1) Munskydd klass IIR + visir/skyddsglasögon

- a) vid brist på munskydd klass IIR används munskydd klass II
- b) vid brist på munskydd klass II används munskydd klass I

- Munskydd klass IIR är vätskeresistent där R betyder resistent. Munskydd klass II och I är inte helt vätskeresistenta men kan användas i kombination med heltäckande visir.

2) Plastförkläde utan ärm eller långärmat plastförkläde

- Plastförkläde utan ärm är tillräckligt förutsatt att underarmar desinfekteras efter avslutat arbetsmoment.
- Långärmat plastförkläde rekommenderas vid risk för kraftig förorening av arbetskläder eller underarmar (enligt basala hygienrutiner).

Skyddsåtgärder vid aerosolbildande arbetsmoment

1) Andningsskydd (FFP2/FFP3) + visir/skyddsglasögon

- Andningsskydd + visir/skyddsglasögon ska användas av alla i rummet och tas på och av utanför rummet.
- Minimera antal personer som vistas i rummet.
Observera att flertalet av andningsskydden inte är vätskeresistenta. De behöver då användas tillsammans med heltäckande visir.

2) Plastförkläde utan ärm eller långärmat plastförkläde

- Plastförkläde utan ärm är tillräckligt förutsatt att underarmar desinfekteras efter avslutat arbetsmoment.
- Långärmat plastförkläde rekommenderas vid risk för kraftig förorening av arbetskläder eller underarmar (enligt basala hygienrutiner).

Skyddskläder och personlig skyddsutrustning – avklädning

Om två (2) meters avstånd till patient inte kan hållas, eller vid aerosolbildande arbetsmoment, ska munskydd/andningsskydd och visir/skyddsglasögon tas av **utanför vådrummet**.

Inne i vådrummet:

1. Handskar
2. Desinfektera händer och underarmar
3. Plastförkläde
4. Desinfektera händer och underarmar
5. Visir/skyddsglasögon – torkas av med rengöringsmedel/diskmedel/tvål/ytdesinfektionsmedel (flergångs) eller slängs (engångs)
  - A. Ta på rena handskar (för att skydda händerna mot ytdesinfektionsmedlet)
  - B. Ta av visir/skyddsglasögon
  - C. Torka insidan först, därefter utsidan (vid behov lägg visiret på ren yta vid avtorkning)
  - D. Häng upp eller placera på ren yta
  - E. Ta av handskar.
6. Desinfektera händer och underarmar
7. Munskydd/andningsskydd
8. Desinfektera händer och underarmar.

Avliden patient

Normala rutiner runt omhändertagande av avliden. Skyddskläder och personlig skyddsutrustning enligt ovan.

Rutiner särskilt boende/korttidsenhet

Patient

- Patient med symtom (även milda) ska vistas på eget rum/lägenhet med egen toalett och dusch så länge smittsamhet föreligger. Patienten får vistas utomhus.
- Får inte vistas i allmänna utrymmen och får inte delta i gemensamma aktiviteter.
- Uppmana eller, vid behov, hjälp patienten till god handhygien.
- Vid två (2) eller fler smittade patienter inför om möjligt kohortvård (avdelad personal) dygnet runt.
- Patient med smittsam luftvägsinfektion ska inte samtransporteras med annan patient.

När det är svårt att separera en patient på eget rum

Inom vissa verksamheter kan det av olika skäl vara svårt att separera en patient på eget rum/lägenhet. Då får man utifrån lokala förutsättningar försöka begränsa antalet personer som vistas i patientens närhet alternativt avgränsa en del eller hela enheten.

Exponerad medpatient

Exponerad patient bör, om möjligt, vårdas på enkelrum med stängd dörr och egen toalett fyra dygn efter exponering. Patienten bör inte vistas i gemensamma utrymmen. Utvecklar patienten symtom bör personal i väntan på provsvar använda andningsskydd (FFP2/FFP3) och visir/skyddsglasögon i tillägg till basala hygienrutiner. Då inkubationstiden kan vara upp till 14 dygn bör man vara vaksam på symtom under denna period.

Besök till smittsam patient

- Informera besökande om risken för smitta. Erbjud gärna skyddsutrustning.
- Besökande ska desinfektera händerna när de kommer och går.

Mathantering och disk

Patient med symtom ska serveras mat i sitt rum/lägenhet. Disk ska ställas direkt i diskmaskin. Torka av bricka direkt med rengöringsmedel/ytdesinfektionsmedel.

Tvätt

- Följ hygienrutiner. Se [Rekommendation tvättstuga/hantering av tvätt i kommunal vård och omsorg](#) på Smittskydd Värmlands webbplats vid *Rutiner kommunal vård* och plusboxen *Tvättstuga och hantering av tvätt*.
- Tvätt som är kraftigt förorenat och skickas till tvätterier hanteras som risktvätt.

Avfall

Hanteras som vanligt avfall.

Städning

Städpersonal ska använda skyddsutrustning enligt ovan, se rubrik "Skyddskläder och personlig skyddsutrustning".

Daglig städning

- Städning i vådrum ska utföras av vårdpersonal.
- Städa golv och toalett med förfuktade moppar alternativt rengöringsmedel och vatten.
- Rengör/desinfektera tagytor med rengöringsmedel/ytdesinfektionsmedel på kontaktytor, till exempel dörrhandtag, sängbord, säng, kranar, spolknapp på toalett samt toalettering.
- Städutrustning rengörs och desinfekteras efter varje användning.
- Mopp och flergångsstäddukar tvättas i lägst 60 grader, helst i 85 grader.
- Torka omgående upp spill av kroppsvätskor med rengöringsmedel och vatten eller ytdesinfektionsmedel.

Slutstädning – rum/lägenhet

- Säng, sängbord och övriga ytor – mikrofiberduk alternativt rengöringsmedel och vatten.
- Golv och toalett - förfuktade moppar alternativt rengöringsmedel och vatten.
- Oanvänt material för engångsbruk kasseras.
- Städstativet ska desinfekteras efter användning på rummet.

Rutiner ordinärt boende

Patient

- Rekommenderas stanna hemma och inte ha nära kontakt med andra så länge smittsamhet föreligger. Patienten får vistas utomhus.
- Får inte delta i gemensamma aktiviteter.
- Vid anhopning av fall inom hemtjänstgruppen – inför om möjligt kohortvård (avdelad personal) dygnet runt. Kontakta Smittskydd Värmland för råd.
- Patient med smittsam luftvägsinfektion ska inte samtransporteras med annan patient.

Mathantering och disk

Måltider ska intas i egna hemmet. Diska enligt vanlig rutin.

Tvätt

- Använd plastförkläde och handskar vid hantering av smutstvätt. Desinfektera händer efter avslutat arbete med smutstvätt.
- Torka ytor i tvättstugan med rengöringsmedel/ytdesinfektion vid färdigt arbete.
- Tvätt som är kraftigt förorenat och skickas till tvätterier hanteras som risktvätt.

Avfall

Hanteras som vanligt avfall.

Städning

- Torka omgående upp spill av kroppsvätskor – rengöringsmedel och vatten.
- Kontaktytor – rengöringsmedel och vatten.
- Golv och toalett – rengöringsmedel och vatten.
- Lägg golvmopp i soppåse och tvätta snarast. Rengör städstativ.

Dokumentet är utarbetat av: Monika Carlson, Andreas Harling, Ann-Mari Gustavsson, Helen Jansson